



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie S. M. skazanego z art. 278 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 13 marca 2024 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść,
od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z 16 marca 2023 r. sygn. akt III K 35/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z 16 marca 2023 r. sygn. akt III K 35/23, uznał S. M. za winnego tego, że w okresie od 27 lipca 2022 roku do 8

sierpnia 2022 roku z terenu cukrowni S., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia znacznej wartości w postaci 180 sztuk płyt kwasoodpornych wymiennika ciepła o wymiarach 45x150 cm, o wartości 82 000 zł oraz pakietu wymiennika ciepła w ilości 59 sztuk kaset składających się każda z dwóch płyt o wymiarach ok. 100x190 cm, o wartości 135 700 zł, to jest mienia o łącznej wartości 217 700 zł, czym działał na szkodę [...] S.A. [...], tj. o popełnienie czynu z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego S.M. obowiązek naprawienia szkody na rzecz [...] S.A. [...] poprzez zapłatę kwoty 217 700 zł oraz zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów postępowania i wymierzył mu opłatę w kwocie 300 zł.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 24 marca 2023 r. bez postępowania odwoławczego.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k. polegające na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte w terminie zawiadomienie oskarżonego o terminie rozprawy wyznaczonej w dniu 20 października 2020 r., zostało mu prawidłowo doręczone i wystąpiły tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, podczas gdy korespondencję tę wysłano ze wskazaniem nieprawidłowych danych identyfikujących osobę oskarżonego jako „S. M.”, co nie mogło doprowadzić do jej odbioru (podjęcia) przez adresata i w konsekwencji skutkowało przeprowadzeniem postępowania pod jego nieobecność z rażącym naruszeniem prawa oskarżonego do obrony, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie.

W oparciu o tak sformułowany zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony kasacją wyrok wydano z rażącym naruszeniem wskazanych w jej zarzucie przepisów postępowania, co miało istotny wpływ na jego treść.

Zgodnie z art. 117 § 1 k.p.k. uprawnionego do wzięcia udziału w czynności procesowej zawiadamia się o jej czasie i miejscu, chyba że ustawa stanowi inaczej. W odniesieniu do rozprawy głównej ustawa nie stanowi inaczej, gdyż w myśl art. 374 § 1 k.p.k. oskarżony ma prawo brać w niej udział. Z kolei, stosownie do treści przepisu art. 117 § 2 k.p.k., czynności nie przeprowadza się m.in. wtedy, gdy osoba uprawniona nie stawiała się, a brak jest dowodu, że została o niej powiadomiona. Nieprawidłowe powiadomienie o rozprawie jest równoznaczne z niepowiadomieniem o niej i w rezultacie implikuje zawsze konieczność zaniechania jej przeprowadzenia.

Stwierdzone w niniejszej sprawie okoliczności pozwalają wnioskować, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu nie dochował ustanowionego w przepisie art. 117 § 1 k.p.k., obowiązku prawidłowego zawiadomienia S. M. o rozprawie głównej, wyznaczonej na dzień 15 marca 2023 r.

Ze znajdującego potwierdzenie w aktach sprawy przebiegu postępowania wynika, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu w zarządzeniu z 7 lutego 2023 r. o wyznaczeniu rozprawy głównej na dzień 15 marca 2023 r. wskazał, iż sprawa dotyczy „S.” M.. Błąd w imieniu oskarżonego nie został dostrzeżony i skorygowany, w konsekwencji czego odpis aktu oskarżenia i zawiadomienie o terminie rozprawy głównej wyznaczonym na dzień 15 marca 2023 r. zostało wysłane do S. M. na adres S. M. (k. 62). Następnie, wobec niepodjęcia przesyłki w terminie uznano wezwanie za doręczone w trybie art. 133 k.p.k. (k. 96-EPO; k.100) i na podstawie art. 374 k.p.k. rozprawę prowadzono pod nieobecność oskarżonego (k. 97), która zakończyła się wydaniem wobec niego w dniu 16 marca 2023 r. wyroku skazującego, w którym personalia oskarżonego zostały już prawidłowo wskazane. Niemniej jednak, po uprawomocnieniu się wyroku wydając w dniu 30 marca 2023 r. zarządzenia dotyczące wykonania orzeczenia, Sąd

Okręgowy we Wrocławiu ponownie błędnie wskazał, że dotyczy ono oskarżonego (skazanego) „St.” M. (k. 101 i 102).

Tymczasem, jak słusznie podkreślił Prokurator Generalny, brak było podstaw do stwierdzenia, iż wezwanie zostało oskarżonemu prawidłowo doręczone, a tym samym do prowadzenia rozprawy pod jego nieobecność. Z analizy akt wynika w sposób niebudzący wątpliwości, iż postępowanie przygotowawcze było prowadzone wobec S. M. i przeciwko osobie o tych personaliach skierowany został akt oskarżenia.

Zasadnie wskazuje skarżący, że nie powinno budzić żadnych wątpliwości, iż wysłanie zawiadomienia o terminie rozprawy innej *de facto* niż oskarżony osobie, nie spełnia warunku prawidłowego poinformowania jej o terminie, niezbędnego przecież dla prowadzenia postępowania pod nieobecność oskarżonego. Wskazać przy tym należy, iż błąd w imieniu oskarżonego w korespondencji skierowanej na właściwy adres S.M., nie mógł skutkować ani jej doręczeniem osobistym, czyli „do rąk własnych”, ani też jej podjęciem w placówce pocztowej w związku z pozostawieniem awizo w skrzynce pocztowej, gdyż osoba adresata - odbiorcy korespondencji sądowej winna być identyfikowana na podstawie dokumentu potwierdzającego jej tożsamość. Okoliczność ta ma szczególne znaczenie dla doręczenia oskarżonemu zawiadomienia o pierwszym terminie rozprawy, dla którego przepisy prawa procesowego nie przewidują możliwości doręczenia innego, niż osobiste (art. 132 § 1 i § 4 k.p.k.) lub zastępcze (art. 133 k.p.k.).

W tej sytuacji uznać należy, że Sąd Okręgowy we Wrocławiu przeprowadzając pod nieobecność oskarżonego w dniu 20 października 2020 r. rozprawę główną, rażąco uchybił treści art. 117 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 133 § 2 k.p.k., skoro nie było rzeczywistych przesłanek do uznania, że oskarżony o terminie i miejscu tej rozprawy został prawidłowo zawiadomiony. Konsekwencją tego uchybienia było także naruszenie wynikającego z art. 374 § 1 k.p.k. prawa oskarżonego do uczestniczenia w rozprawie oraz przepisu art. 6 k.p.k. statuującego prawo do obrony, skoro oskarżony został pozbawiony możliwości osobistego uczestnictwa w rozprawie oraz ewentualnego składania wyjaśnień, oświadczeń i wniosków, w tym wniosku

o uzasadnienie wyroku, a w dalszej kolejności jego ewentualnego zaskarżenia ((*tak też Sąd Najwyższy w wyroku z 23 listopada 2021 r. sygn. akt V KK 527/21*). Nie ulega również wątpliwości, że stwierdzone uchybienia istotnie wpłynęły na treść zapadłego orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania. Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd ten uniknie uchybień będących podstawą uwzględnienia kasacji i rozpozna sprawę zgodnie z obowiązującym prawem procesowym.

[PGW]

[ał]